

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูอาจารย์เกี่ยวกับ
คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ในเขตการศึกษา 12



นายพิทักษ์ เกิดคง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-102-1

008504

I16634035

Ⓢ

OPINIONS OF SCHOOL ADMINISTRATORS, HEAD OF DEPARTMENTS, AND TEACHERS
CONCERNING THE EXPECTED QUALIFICATIONS OF THE HEAD OF DEPARTMENTS
IN THE LARGE SECONDARY SCHOOLS IN EDUCATIONAL REGION TWELVE.

Mr. Pitak Kerdkong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis submitted in Partial Fulfillment of the requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและ
ครูอาจารย์ เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 12

โดย

นายพิทักษ์ เกิดคง

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประวิทย์ บุญนาค)

คณะกรรมการ สอววิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู
อาจารย์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 12

ชื่อนิสิต

นายพิทักษ์ เกิกคง .

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา

2525

บทคัดย่อ



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และ
ครูอาจารย์ ในเขตการศึกษา 12
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มหัวหน้า
หมวดวิชา และกลุ่มครูอาจารย์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 12

สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูอาจารย์ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์
ของหัวหน้าหมวดวิชาไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน

หัวหน้ามหาวิทยาลัย และครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 12 จากจำนวนทั้งสิ้น 3,204 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแยกกลุ่ม (Stratified Random Sampling) โดยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน หัวหน้ามหาวิทยาลัย จำนวน 132 คน และครูอาจารย์ จำนวน 341 คน รวมทั้งสิ้น 497 คน แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 497 ฉบับ และได้รับคืนมาใช้ในการวิจัยได้จริง จำนวน 449 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.34

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะและคุณสมบัติด้านวิชาชีพ เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) สอบถามคุณสมบัติเพิ่มเติมของหัวหน้ามหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ามหาวิทยาลัย และครูอาจารย์ เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านเฉพาะตัวของหัวหน้ามหาวิทยาลัยในเรื่อง บุคลิกลักษณะ อุปนิสัย ลักษณะของผู้นำ การมีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม ความรับผิดชอบ และการเป็นที่ยอมรับนับถือของครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับเห็นด้วย แต่มีข้อที่มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป 4 ข้อ คือ (1) เป็นผู้มี ความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน (2) เป็นผู้มี ความเชื่อมั่นในตนเอง และ (3) เป็นผู้มี ความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรมในการปฏิบัติงาน ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง และคุณสมบัติที่ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ
ไม่แน่ใจ คือ (4) เป็นผู้ที่มีวุฒิสูงเมื่อเทียบกับครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ามหาวิทยาลัย และครูอาจารย์
เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านวิชาชีพของหัวหน้ามหาวิทยาลัยในเรื่อง วุฒิ ประสบการณ์
ความรู้ทั่วไป ความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ
เห็นด้วย แต่มีข้อที่ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ คือ
เป็นผู้ที่ได้นานการศึกษาวิชาความรู้ การเมือง เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยาในระดับ
อุดมศึกษาแล้ว ไม่น้อยกว่าอย่างละ 1 รายวิชา

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ามหาวิทยาลัย และครูอาจารย์
เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านเฉพาะตัวของหัวหน้ามหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี S-Method ของ
Scheffe พบว่า ความคิดเห็นของครูอาจารย์กับผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่กลุ่มอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ามหาวิทยาลัย และครูอาจารย์
เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านวิชาชีพของหัวหน้ามหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี S-Method ของ
Scheffe พบว่า ความคิดเห็นของครูอาจารย์กับผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่กลุ่มอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

Thesis Title Opinions of School Administrators, Head of
Departments, and Teachers concerning the Expected
Qualifications of the Head of Departments in the
Large Secondary Schools in Educational Region Twelve.

Name Mr. Pitak Kerdkong

Thesis Advisor Weerawat Utairat, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1982

ABSTRACT

Objectives of the Research

1. To study the opinions of school administrators, heads of departments, and teachers concerning the expected qualifications of heads of departments in some large secondary schools in Educational Region Twelve.
2. To compare the opinions concerning the expected qualifications of heads of departments among the school administrators, heads of departments, and teachers in some large secondary schools in Educational Region Twelve.

Hypothesis:

The opinions of school administrators, heads of departments, and teachers concerning the expected qualifications of heads of departments are not different.

Research Procedures:

The samples used in this research consisted of three groups of persons: 24 school administrators, 132 heads of departments, and 341 teachers in some large secondary schools in Educational Region Twelve. They were selected by means of stratified random sampling technique: totaling 497 persons from 3,204 persons. Of the total of 497 questionnaire sent to the samples, 449 or 90.34 percent were completed and returned.

The instrument used in this study was the three-part questionnaire. Part 1 consisted of check-list questions asking the samples' personal status. Part 2 consisted of a questionnaire with rating scale asking their opinions concerning the personal and professional qualifications of the heads of departments in their school. Part 3 consisted of open-ended forms asking their suggestions concerning the mentioned qualifications.

The data were then analyzed by means of percentage, arithmetic means, standard deviations and one-way analysis of variance.

Findings and Conclusions

1. The opinions of the school administrators, the heads of departments and the teachers concerning the expected personal qualifications of the heads of departments in the aspects of personality, innate character, leader characteristics, human relationships, moral principles, responsibility, and acceptability

of the teachers in the departments were at the agreeable level. However, there were 4 items at the most agreeable level which were different from those opinions. They thought that the heads of departments should have (1) enthusiasm and dynamism (2) self-confidence and (3) honesty and justice on their duties. There was one item that the 3 groups of samples were not sure if it should be a necessary qualification. That was: (4) The heads of departments should be older than the teachers in their departments.

2. The opinions of the school administrators, the heads of departments, and teachers concerning the expected professional qualifications of the heads of departments in the aspects of qualifications, teaching experience, general knowledge, professional knowledge, and task ability were found at the agreeable level. However, the opinions of the 3 groups of samples in some aspects were at the doubtful level. They were not sure if the heads of departments should have education at least a course in politics, economic and sociology at a higher education level.

3. The opinions of the school administrators, the heads of departments, and the teachers concerning the expected personal qualifications of the heads of departments were statistically significant different at the .05 level. When Scheffe's S-Methods were applied for multiple comparison purposes, it was found that only the opinions of the teachers and the administrators were found statistically significant different at the .05 level.

4. The opinions of school administrators, the heads of departments, and the teachers concerning the expected professional qualifications of the heads of departments were found statistically significant different at the .05 level. When Scheffe's S-Methods were applied for multiple comparison purposes, it was found that only the opinions of the teachers and the administrators were found statistically significant different at the .05 level.



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ



วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ในการตรวจ แก้ไข ช้อบปรุ่องและเพิ่มเติมสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ท่านอาจารย์ ดร. สนานจิตร สุนทรทรัพย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้หลายประการ ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้วิจัยและได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของแบบสอบถาม

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากคุณจำเนียร สุขหลาย ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิจัย และเป็นผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และยังได้รับความช่วยเหลือจากคุณสุทัศน์ สุกมลสันต์ คุณธานี กาทอง คุณไพบุลย์ ตีประเสริฐ คุณสมชาย วิมานนท์ คุณพิเชษฐ์ รุ่งเรืองบุรณกุล คุณพงศ์ศักดิ์ จีระพรชัย คุณอำนาจ ช้วนกุล คุณวชิษฐ์ สงวนวงษ์ คุณศักดา กองชุมพล คุณวราภรณ์ กิจบรรยง คุณอาคม เกิดเอียง คุณสุภาพ ประสิ่ว คุณจิราภา จันเท็ง คุณอรุณ ภายสูง และขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณวารี เกิดคง ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ

ผู้วิจัยขานซึ่งในพระคุณของท่านทั้งหลายที่กล่าวแล้ว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง หากการวิจัยนี้ก่อประโยชน์แก่การบริหารการศึกษา ใคร่ขอคุณความดีนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนแนะนำเสมอมา

พิทักษ์ เกิดคง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิจกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ท
บท	



1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
	ขอทดลอง เบื้องต้น.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	8
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	8
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	11
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	12
	ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	12
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
	ความสำคัญของหัวหน้าหมวดวิชา.....	14
	หน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชา.....	18
	คุณสมบัติของหัวหน้าหมวดวิชา.....	38

3	วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
	ประชากรในการวิจัย.....	55
	วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	59
	การสร้างเครื่องมือ.....	59
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
	สถิติที่ใช้.....	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ของหัวหน้าหมวดวิชาคานคุณสมบัติเฉพาะตัวและคุณสมบัติ คานวิชาชีพ.....	72
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติที่ พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาคานคุณสมบัติเฉพาะตัว และคุณสมบัติคานวิชาชีพ.....	105
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	114
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	114
	สมมุติฐานของการวิจัย.....	114
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	114
	สรุปผลการวิจัย.....	116
	อภิปรายผลการวิจัย.....	120
	ขอเสนอแนะ.....	131
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	133

บท	หน้า
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก ก.	143
ภาคผนวก ข.	167
ประวัติผู้เขียน.....	187



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อโรงเรียน จำนวนครูอาจารย์และจำนวนนักเรียน.....	9
2	จำนวนผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครูอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	57
3	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	62
4	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะเพศ.....	67
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	68
7	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ.....	69
8	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิ.....	71
9	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่มีคุณสมบัติที่ถึงประสงค์ของ หัวหน้าหมวดวิชา ในด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว.....	74
10	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่มีคุณสมบัติที่ถึงประสงค์ของ หัวหน้าหมวดวิชา คุณสมบัติด้านวิชาชีพ.....	86
11	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่มีคุณสมบัติที่ถึงประสงค์ของ หัวหน้าหมวดวิชา ในด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวและคุณสมบัติด้านวิชาชีพ.....	99
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และครูอาจารย์ ที่มีคุณสมบัติที่ถึงประสงค์ของหัวหน้า หมวดวิชา ในด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว.....	100
13	การเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร หัวหน้า หมวดวิชา และครูอาจารย์ เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ถึงประสงค์ของหัวหน้าหมวด วิชาในด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว.....	101

ตารางที่

หน้า

14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร
หัวหน้าหมวดวิชาและครุอาจารย์ที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้า
หมวดวิชาในคุณสมบัติด้านวิชาชีพ..... 102

15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร หัวหน้า
หมวดวิชาและครุอาจารย์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวด
วิชาในคุณสมบัติด้านวิชาชีพ..... 103

16 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะตัวของหัวหน้า
หมวดวิชา..... 105

17 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติด้านวิชาชีพของหัวหน้าหมวดวิชา. 110

18 แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร เกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะตัว
ของหัวหน้าหมวดวิชาในระดับต่าง ๆ..... 158

19 แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านวิชาชีพ
ของหัวหน้าหมวดวิชาในระดับต่าง ๆ..... 161

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย